

مدیریت تغییرات و مدیریت پیکربندی (Change and configuration Management)

مهندسی نرم افزار پیشرفته

تنظیم : مهران محسن زاده

بهار ۹۰

عناوین

- مدیریت تغییر
  - مروری کلی از نظر مهندسی نیازها
- مدیریت پیکربندی نرم افزار (SCM)
  - انگیزه، تعاریف و فعالیت ها
- معرفی برخی اصطلاحات بر مبنای استاندارد IEEE
  - واحد پیکربندی (CI)، Baseline، دایرکتوری های SCM، Version، Revision، Release
- فعالیت های مدیریت پیکربندی نرم افزار
  - مدیریت ارتقا (Promotion)، مدیریت نشر (Release)، مدیریت تغییر
- معرفی یک طرح مدیریت پیکربندی نرم افزار
  - استاندارد IEEE 828-1990
- ابزار های مدیریت تغییر / پیکربندی
  - معرفی RCS و CVS
- جمع بندی

عناوین

● مدیریت تغییر

- **مروری کلی از نظر مهندسی نیازها**
- مدیریت پیکربندی نرم افزار (SCM)
- انگیزه، تعاریف و فعالیت ها
- معرفی برخی اصطلاحات بر مبنای استاندارد IEEE
- واحد پیکربندی (CI)، Baseline، دایرکتوری های SCM، Version، Revision، Release
- فعالیت های مدیریت پیکربندی نرم افزار
- مدیریت ارتقا (Promotion)، مدیریت نشر (Release)، مدیریت تغییر
- معرفی یک طرح مدیریت پیکربندی نرم افزار
- استاندارد IEEE 828-1990
- ابزار های مدیریت تغییر / پیکربندی
- معرفی RCS و CVS
- جمع بندی

تغییرات اجتناب ناپذیرند

- تغییرات لازمه بقا، رشد و موفقیت هر سازمانی است.
- تغییرات (به طور خاص در مهندسی نرم افزار) می تواند ناشی از:
  - مشتری: شامل کسب و کار، تکنولوژی، استراتژی های مدیریتی
  - سازمان دهی مجدد محصول
    - Adaptive Changes: adapting with new technologies and environments
    - Perfective Changes: enhancing quality of product
    - Corrective Changes: correcting the errors
    - Preventive Changes: avoiding of major modification in future by anticipating it
  - بودجه و زمان

Business Pressures For Better Software Change Management

- حتی اگر تکنولوژی ثابت باشد ، سازمان ها تغییرات سازمانی سریع را به صورت پیوسته انجام میدهند مانند تجارت های جهانی که باید خودشان را بصورت پویا تنظیم کنند .
- یک اصل کلی: سازمان ها برای تسریع عملیات داخلی خود و پشتیبانی از کسب و کار خود به IT روی آوردند . (حفظ و توسعه کسب و کارها)
- با تغییر فضای رقابتی و نزدیکی بیشتر به مشتری (با استفاده از تکنولوژی وب) همه برای تغییر سریع نرم افزار فشار وارد می کنند .
- تبدیل اقتصاد تولیدی به اقتصاد خدماتی << IT ابزار اساسی خدمت رسانی

Technology Pressures For Better Software Change Management

- فشار تکنولوژی برای مدیریت تغییرات نرم افزاری بهتر، زبان های توسعه یافته ی مدرن و ابزارها و تکنیک را در موقعیتی قرار میدهد که سازمان ها درخواست های کسب و کار را با افزایش چشمگیر انجام دهند . << خود منجر به تغییر و دلیلی برای تغییر می شود.
- این یک چالش جدی برای سازمان های IT است که چگونه نرم افزارها را به سرعت تغییر دهند به صورتی که کیفیت کافی را داشته باشد .

- تعریف تغییر: هر چیزی که روی سطح سرویس توافق شده تاثیرگذار باشد.

(Anything that may affect a service level agreement)

- مدیریت تغییر:

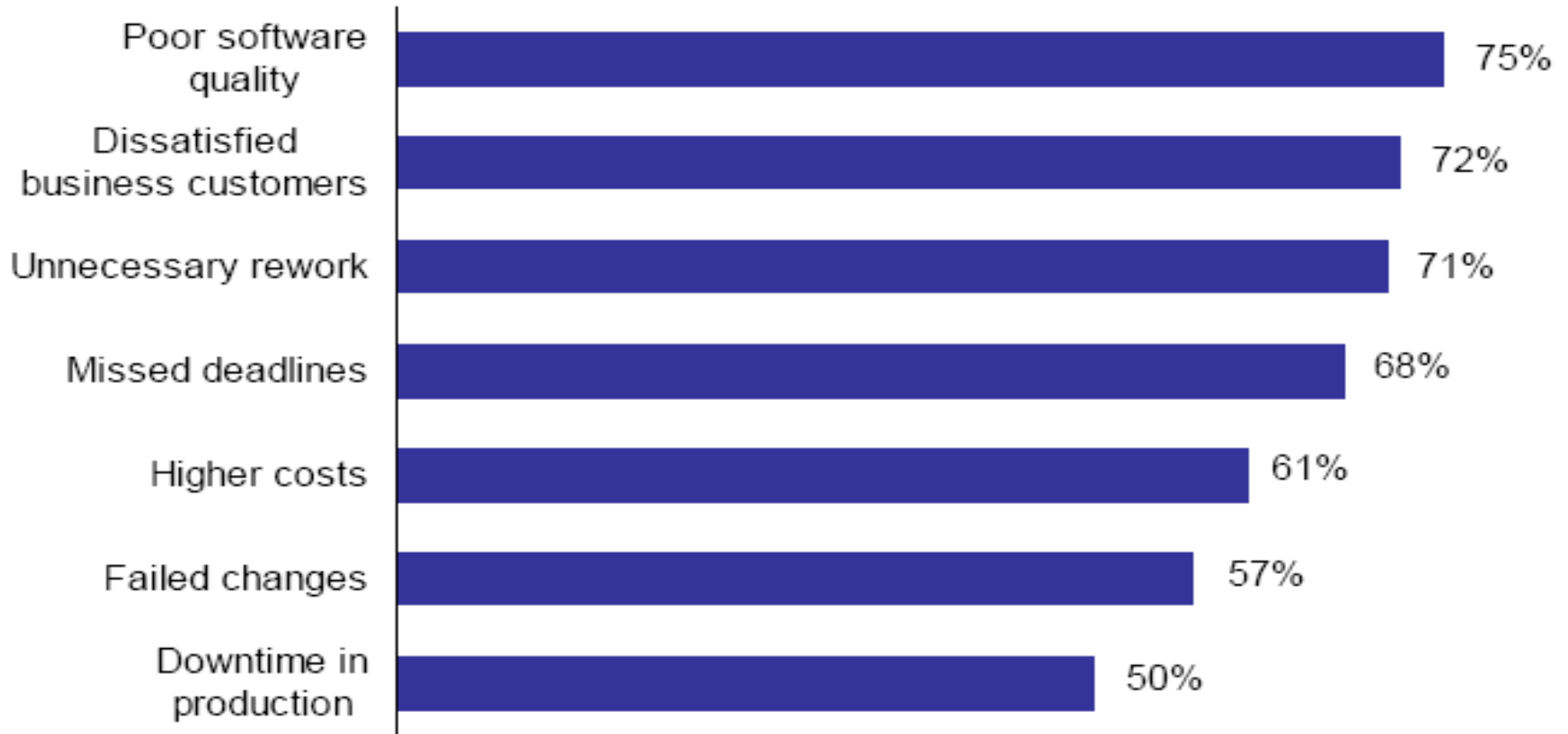
- متدولوژی مدیریت تغییر (change management methodology)

- طرح مدیریت تغییر (change management plan)

- انجام تضمین کیفیت (The quality assurance test phase should be complete)

- یکی از فواید انجام مدیریت تغییرات (نرم افزار و کسب و کار) : ی مشتریان تجاریشان را افزایش میدهند .

شکل زیر نشان می دهد که فقدان فرآیندهای مدیریت تغییرات سبب مشکلات در نواحی مختلف می شود. (دلایل نیاز به مدیریت تغییر)

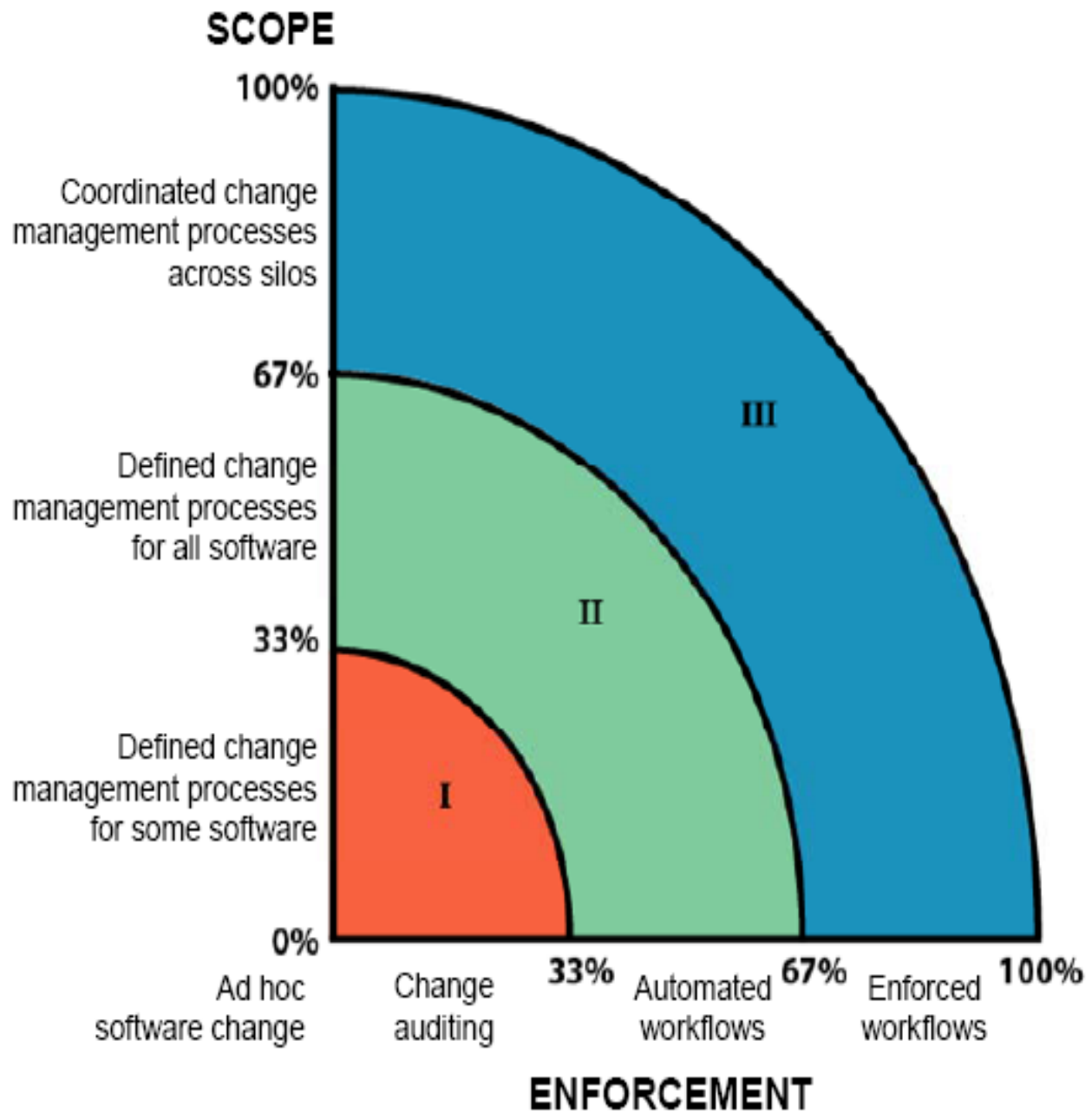

Base: 28 North American \$500M+ companies, of 102 surveyed, that do not have defined change management processes for all software (multiple responses accepted)

Levels Of Software Change Management Maturity

- سازمان های IT با این موضوع مواجه هستند که چگونه شیوه های مدیریت تغییرات نرم افزارشان کامل می شود . (یکی از مباحث مهم در بلوغ << CMM,.....)
- دو بعد تکامل مدیریت تغییرات نرم افزار وجود دارد :
  - scope (دامنه)
  - Enforcement (انجام)

Scope Of Software Change Management Processes

- در اولین سطح تکامل مدیریت تغییرات نرم افزار، ابزارها فرایندهایی برای مدیریت تغییرات بعضی از نرم افزارها تعریف می کنند .
- در سطح دوم فرایندهایی را برای همه ی نرم افزارها پیاده سازی می کنند.
- در سطوح اول و دوم SCOPE های مدیریت تغییرات نرم افزار تمرکز روی مدیریت تغییرات تکی است .
- در سطح سوم SCOPE مدیریت تغییرات نرم افزار شامل پیاده سازی فرآیندها یی برای هماهنگ کردن تغییرات سازمان است .

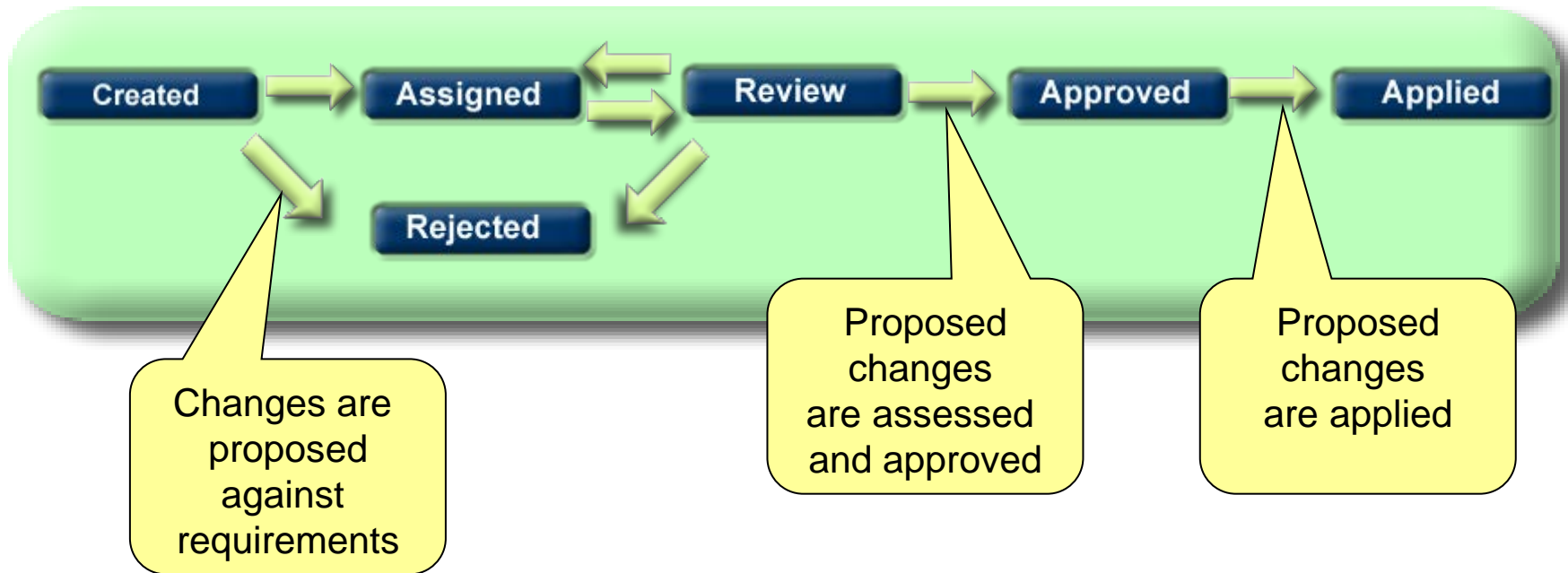
- بدون مدیریت صحیح تغییرات نرم افزار ، سازمان با عدم درک اینکه نرم افزار چگونه در خودکارسازی فرایندهای کسب و کارش نقش دارد و اجرا می شود مواجه می شود .
- حوزه تحت پوشش مدیریت تغییرات:
  - نرم افزار در حال توسعه ،
  - محصول ارائه شده
  - نرم افزار و ابزارهای وابسته مانند نیازمندیها ، مدل ها و test case ها

مدیریت تغییرات

- بر روی فرآیندها و استانداردهای مورد نیاز برای مدیریت تغییرات در نیازمندی ها، کد ها و سایر خروجی ها (Artifacts) تمرکز دارد و باید
  - فرآیند درخواست تغییر و اطلاعات لازم را مشخص کند
  - فرآیند تحلیل هزینه، سود و اثرات جانبی تغییر را بیان کند
  - نحوه تایید یا رد یک درخواست تغییر را مشخص کند
  - از پشتیبانی نرم افزاری برخوردار باشد.
- یک درخواست تغییر مانند نیازمندی ها می تواند در یک وضعیت قرار داشته باشد:
  - بطور مثال: ارسال شده، رد شده، پذیرفته شده، به تاخیر انداخته شده و ...

نمونه فرآیند درخواست تغییر در نیازمندی ها

- مدیریت تغییرات نرم افزاریک discipline ضروری برای سازمان های IT می باشد

فعالیت های مدیریت تغییرات

دریافت درخواست تغییر از کاربران / توسعه گران

ارزیابی درخواست با توجه به اهداف پروژه

تعیین وضعیت (تایید، رد، به تعویق انداختن)

در صورت تایید؛ تخصیص به یک توسعه گر

بازرسی و کنترل نسخه پیاده سازی شده

یا (فعالیت های مدیریت تغییرات)

- Formally initiate
- Determine impact on existing documentation and configuration items
- Establish a formal process for authorizing change
- Plan the deployment of any change
- Manage the deployment of releases
- Conduct a post-implementation review

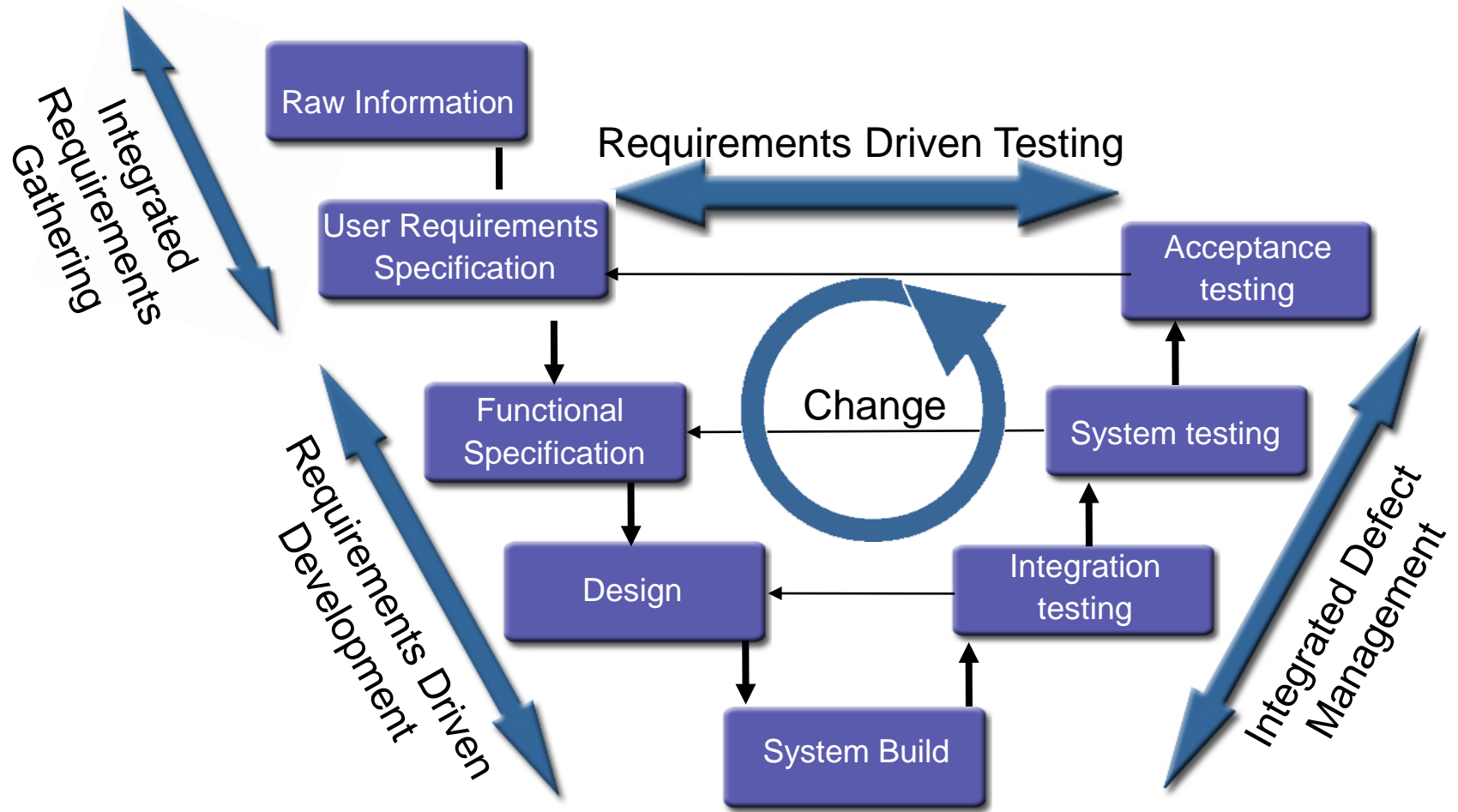
change management methodology steps

- Initiate change
- Analyze impact
- Authorize change request
- Develop change
- Release management process
- Review/monitor release

change management methodology scope

- Requirements;
- Architecture/design documents;
- Database objects;
- Data movement code objects;
- OS scripts;
- Business intelligence code objects;
- Infrastructure objects
- Operations
- The change management methodology
- Security
- Support

مدیریت تغییرات

roles and responsibilities

- Change initiator
- Change manager
- Change owner
- Change management team (CMT)
- Release manager
- Documentation coordinator
- Communications coordinator
- Change test coordinator
- Data architect

ویژگی های یک نرم افزار مدیریت تغییرات

- می تواند مستقل باشد یا با ابزار های دیگر یکپارچه شده باشد.
- کارکرد های معمول:
  - ارائه فرم های الکترونیکی برای درخواست تغییر
  - پایگاه داده ای برای ذخیره و مدیریت درخواست تغییر
  - اتصال به سایر فرآورده ها (Artifacts) برای تخمین اثرات جانبی
  - ارسال ایمیل اعلان برای هر مرحله
  - امضای دیجیتال
  - انجمن های بحث و گفتگو
  - ...

دو ابزار نمونه

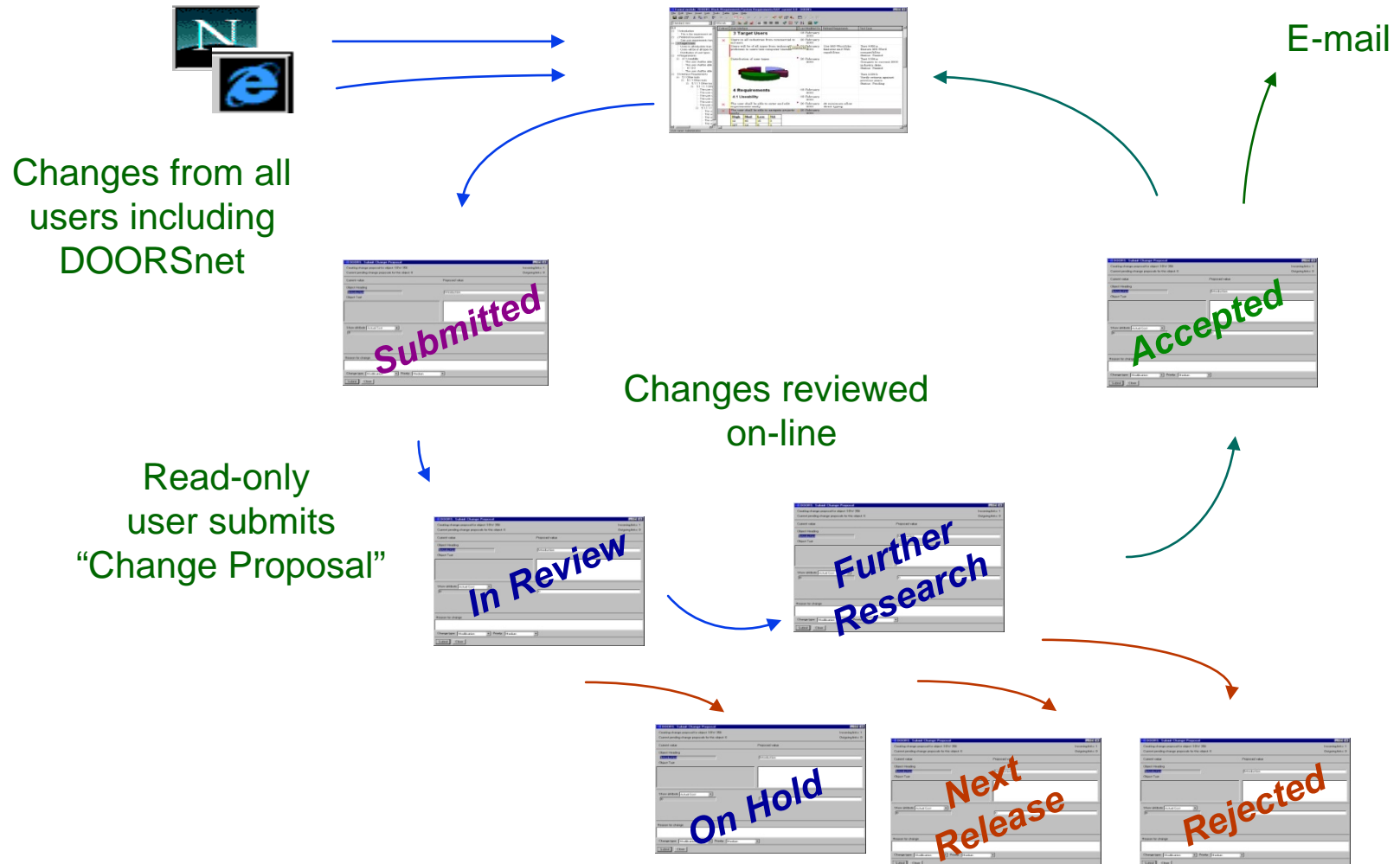
IBM DOORS: *Change Proposal System (CPS)*

- مبتنی بر وب است
- با سیستم مدیریت نیازمندی ها یکپارچه شده است
- از امکان پیشنهاد و ارزیابی تغییر پشتیبانی می کند
- انعطاف پذیری کمی دارد

IBM DOORS/SYNERGY

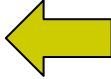
- مبتنی بر وب است
- همه چرخه تولید نرم افزار را پشتیبانی می کند
- دارای پیچیدگی بالاتری است
- انعطاف پذیری بالاتری دارد

DOORS: Change Proposal System (CPS)

فهرست عناوین

- مدیریت تغییر
- مروری کلی از نظر مهندسی نیازها
- مدیریت پیکربندی نرم افزار (SCM)
- انگیزه، تعاریف و فعالیت ها
- معرفی برخی اصطلاحات بر مبنای استاندارد IEEE
- واحد پیکربندی (CI)، Baseline، دایرکتوری های SCM، Version، Revision، Release
- فعالیت های مدیریت پیکربندی نرم افزار
- مدیریت ارتقا (Promotion)، مدیریت نشر (Release)، مدیریت تغییر
- معرفی یک طرح مدیریت پیکربندی نرم افزار
- استاندارد IEEE 828-1990
- ابزار های مدیریت تغییر / پیکربندی
- معرفی RCS و CVS
- جمع بندی

مدیریت پیکربندی نرم افزار

● مسئله:

- چندین نفر می بایست روی نرم افزاری در حال تغییر کار کنند
  - تیم می تواند در مکان های جغرافیایی مختلفی باشد
  - جلوگیری از کپی های متعدد و تداخل به روز رسانی ها
- می بایست بیش از یک نسخه از نرم افزار پشتیبانی شود
  - نیاز به سیستم های نشر نرم افزار
  - سیستم های به صورت شخصی پیکربندی شده و سازگار با خانواده محصولات سازمان
  - مدیریت سیستم های در حال توسعه

● مدیریت پیکربندی نرم افزار

- مدیریت همه سیستم های نرم افزاری شامل در پروژه
- کنترل هزینه های اعمال تغییرات در سیستم

مدیریت پیکربندی نرم افزار (SCM)

● تعریف:

- مجموعه ای از فعالیت های مدیریتی داخل فرآیند مهندسی نرم افزار برای توسعه یک Baseline

● شرح:

- شامل قواعد و تکنیک هایی برای اجرا، ارزیابی و کنترل تغییرات در نرم افزار در طی فرآیند توسعه نرم افزار یا بعد از آن می شود.

● برخی از استانداردهای SCM:

- IEEE 828: طرح های مدیریت پیکربندی نرم افزار
- IEEE 1042: راهنمای مدیریت پیکربندی سیستم
- ISO/IEC 12207: فرآیند های چرخه تولید نرم افزار

● به عنوان یک فعالیت پروژه ای SCM می تواند:

- می تواند یک تیم برای هر پروژه باشد یا یک تیم برای کل سازمان

فعالیت های مدیریت پیکربندی

- شناسایی آیتم های پیکربندی – Configuration item identification
  - مدل کردن سیستم به صورت مجموعه از مولفه ها
- مدیریت ارتقا – Promotion management
  - ساخت نسخه هایی برای سایر توسعه دهندگان
- مدیریت نشر – Release management
  - ساخت نسخه هایی برای مشتریان و کاربران
- مدیریت تغییر – Change management
  - مدیریت، تایید و پیگیری درخواست تغییرات
- مدیریت انشعاب – Branch management
  - مدیریت توسعه همزمان
- مدیریت گوناگونی – Variant management
  - مدیریت نسخه های مختلف که می بایست همگی وجود داشته باشند

فعالیت های مدیریت پیکربندی (اختیاری)

● مدیریت ساخت – Build management

- کامپایل و مستندسازی خودکار، مستندسازی و تست های unit/integration خودکار به طور نمونه، ابزار یکپارچه سازی پیوسته از قبیل:

- CruiseControl, <http://cruisecontrol.sourceforge.net/>
- Hudson, <https://hudson.dev.java.net/>

● بازرسی خودکار – Automated auditing

- مطابقت دادن کد های تولید شده با استانداردها، محدودیت های معماری و استراتژی ها

نقش ها در مدیریت پیکربندی

● مدیر پیکربندی

1. شناسایی آیتم های پیکربندی (CI)
2. تعیین نحوه کنترل / سیاست های تغییر (Release/Promote)
3. طرح ریزی مدیریت پیکربندی نرم افزار

● عضو گروه کنترل تغییرات

- مسئول تایید یا رد درخواست تغییرات است.

● توسعه دهنده

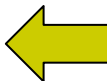
- مسئول توسعه نرم افزار در چرخه اصلی تولید و همچنین اعمال تغییرات است.

● بازرس

- مسئول کنترل و ارزیابی نسخه های بهبود داده شده و حصول اطمینان از یکپارچگی و کامل بودن سیستم است.

فهرست عناوین

- مدیریت تغییر
- مروری کلی از نظر مهندسی نیازها
- مدیریت پیکربندی نرم افزار (SCM)
- انگیزه، تعاریف و فعالیت ها
- **معرفی برخی اصطلاحات بر مبنای استاندارد IEEE**
- **واحد پیکربندی (CI)، Baseline، دایرکتوری های SCM، Version، Revision، Release**
- فعالیت های مدیریت پیکربندی نرم افزار
- مدیریت ارتقا (Promotion)، مدیریت نشر (Release)، مدیریت تغییر
- معرفی طرح مدیریت پیکربندی نرم افزار
- استاندارد IEEE 828-1990
- ابزار های مدیریت تغییر / پیکربندی
- معرفی RCS و CVS
- جمع بندی

اصطلاحات استاندارد IEEE

آیتم پیکربندی (Configuration Item)

- یک مجموعه نرم افزاری، سخت افزاری یا متشکل از هر دو که برای مدیریت پیکربندی در نظر گرفته می شود و به عنوان یک نهاد واحد در فرآیند مدیریت پیکربندی در نظر گرفته می شود. به طور مثال
  - فایل های انواع کد های برنامه نویسی
  - درایورها
  - مستندات تحلیل / طراحی
  - دستورالعمل های کاربران / توسعه دهندگان
  - پیکربندی های سیستمی (از قبیل نوع و نسخه کامپایلر و ...)
- در برخی موارد حتی سخت افزار ها می توانند آیتم های پیکربندی در نظر گرفته شوند!

وظایف مدیر/مدیران پیکربندی

۱. شناسایی آیتم های پیکربندی

- از وظایف مدیر پیکربندی است.

- همه تولیدات در پروسه نرم افزار می توانند یک CI باشند، اما همگی نیاز به کنترل و نظارت مدیریت پیکربندی ندارند. لذا آن هایی که می بایست کنترل و مدیریت شوند تعیین و رابطه بین آن ها نیز معین می گردد.

دو شاخص:

- چه چیزی؟

- چه چیزهایی نیاز به مدیریت و کنترل دارد؟

- چه وقت؟

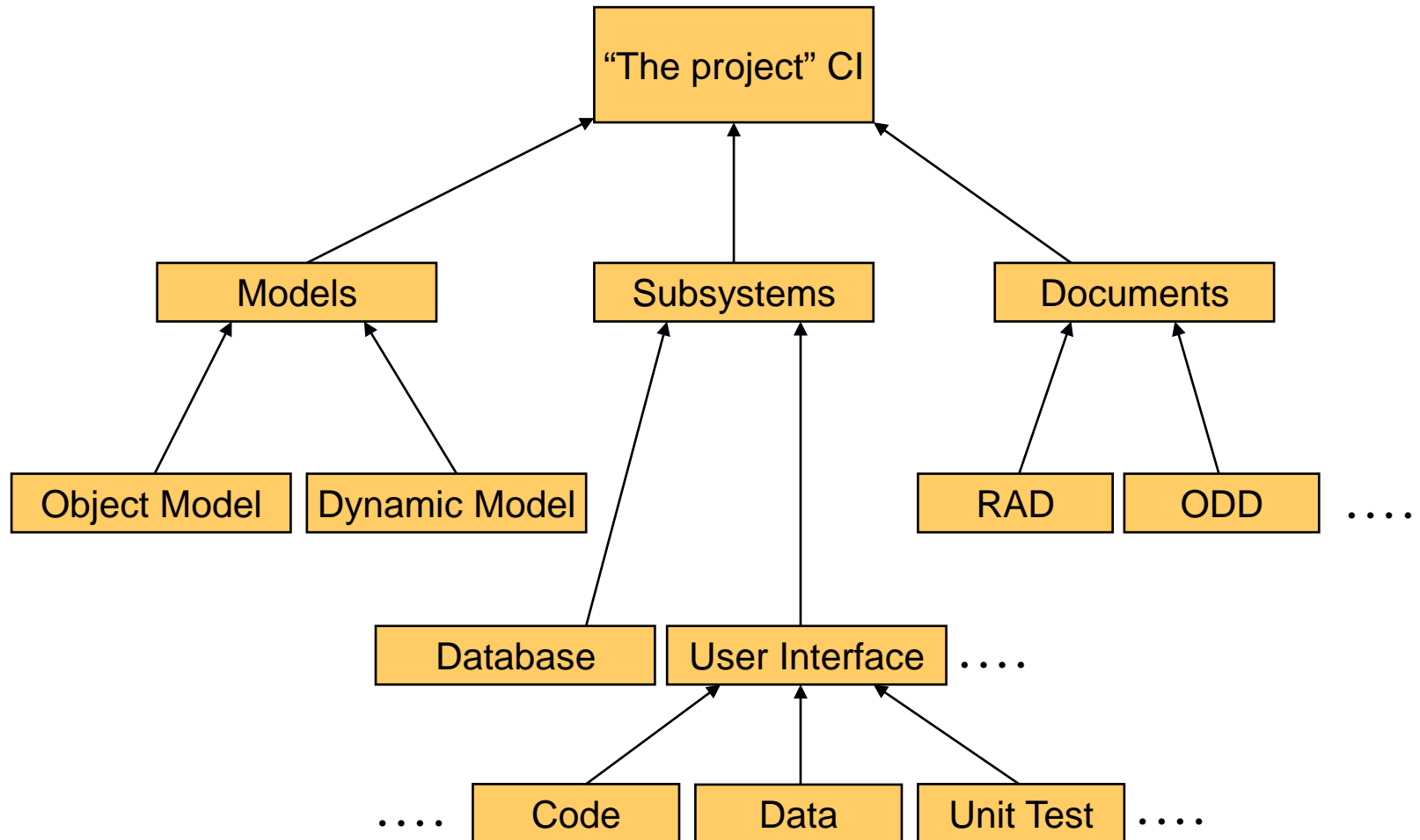
- چه زمانی می بایست تحت کنترل پیکربندی قرار گیرند؟

- آیتم های پیکربندی در حالت کلی به دو دسته basic و hybrid تقسیم می شوند.

- هر آیتم دارای مشخصه های نام، توصیف، منابع و نوع ارتباط با سایر آیتم ها می باشد.

درخت آیتم های پیکربندی

اصطلاحات استاندارد IEEE

Baseline

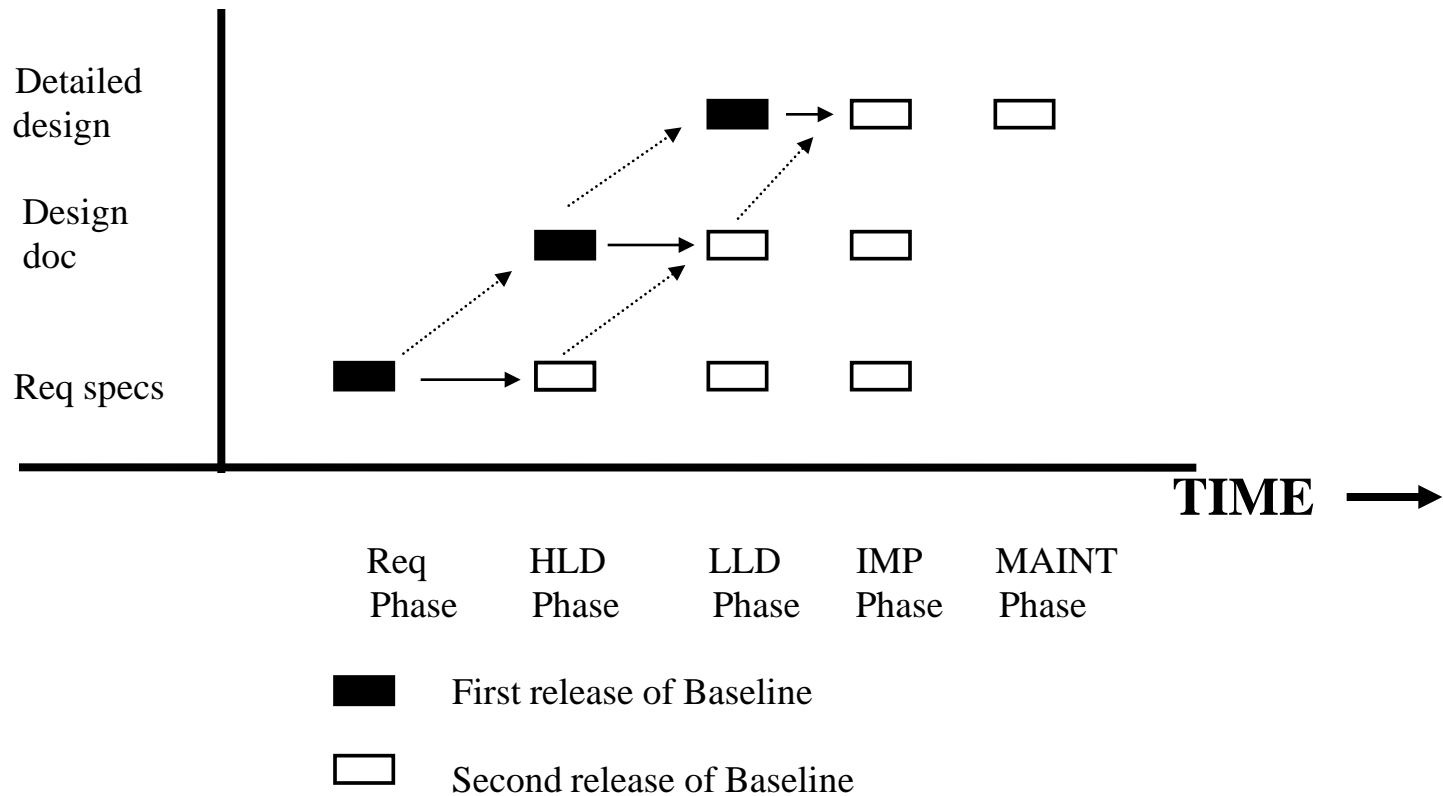
- یک ویژگی یا محصول که به طور رسمی توسط مدیر انتخاب شده و از این پس به عنوان پایه توسعه های آتی مورد استفاده قرار خواهد گرفت و تنها از طریق پروسه های کنترل تغییرات رسمی قابل تغییر است.
- برای توسعه Baseline ها یک روش نامگذاری مناسب می بایست انتخاب شود. شماره گذاری های سه رقمی معمولا مناسب است.

- نشر (Release): توزیع رسمی نسخه تایید شده توسط سازنده
- نسخه (Version): نشر جزئی یا نشر مجدد یک آیتم پیکربندی به همراه کامپایل کامل آیتم. نسخه های مختلف کارکردهای مختلفی دارند.
- بازبینی (Revision): برطرف نمودن خطاهای کد / طراحی بدون تغییر در کارکرد آیتم

ایجاد Baseline ها

BASE LINES

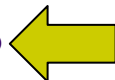
اصطلاحات استاندارد IEEE

دایرکتوری های SCM

- دایرکتوری برنامه نویسان (IEEE: Dynamic Library):
  - محلی که برای نگهداری موقت آیتم های ایجاد شده جدید توسط برنامه نویسان
  - مدیریت آن با خود برنامه نویسان است.
- دایرکتوری اصلی (IEEE: Controlled Library):
  - مدیریت Baseline های فعلی و کنترل تغییرات روی آنها
  - محل ذخیره سازی همه ارتقا ها (Promotions)
  - آیتم ها هنگام ورود می بایست کنترل تایید شوند.
  - تغییر آیتم ها نیاز به مجوز دارد.
- انبار نرم افزار (IEEE: Static Library):
  - آرشیو Baseline های منتشر شده برای استفاده عمومی
  - کپی این Baseline ها در دسترس سازمان های درخواست کننده قرار می گیرد.

فهرست عناوین

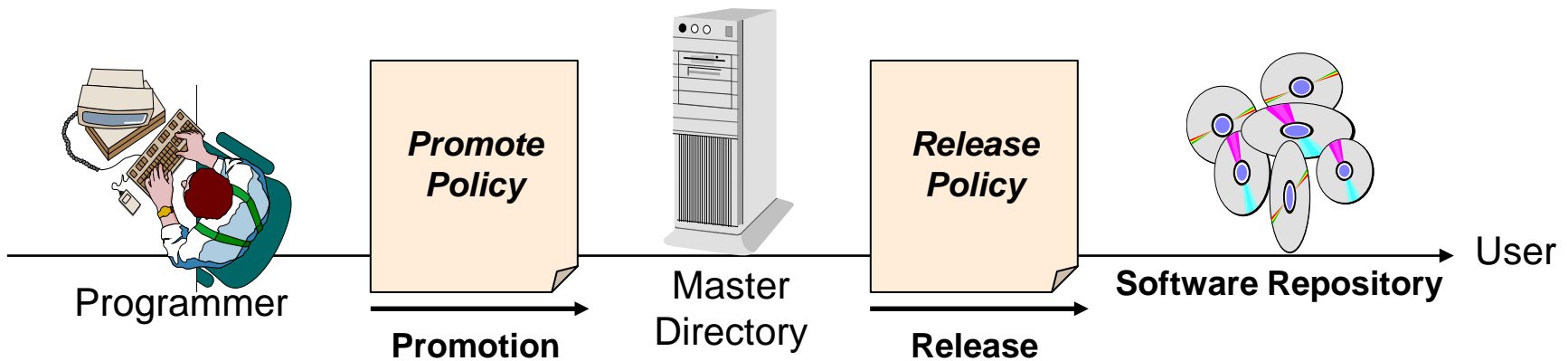
- مدیریت تغییر
- مروری کلی از نظر مهندسی نیازها
- مدیریت پیکربندی نرم افزار (SCM)
- انگیزه، تعاریف و فعالیت ها
- معرفی برخی اصطلاحات بر مبنای استاندارد IEEE
- واحد پیکربندی (CI)، Baseline، دایرکتوری های SCM، Version، Revision، Release
- **فعالیت های مدیریت پیکربندی نرم افزار**
- **مدیریت ارتقا (Promotion)، مدیریت نشر (Release)، مدیریت تغییر**
- معرفی یک طرح مدیریت پیکربندی نرم افزار
- استاندارد IEEE 828-1990
- ابزار های مدیریت تغییر / پیکربندی
- معرفی RCS و CVS
- جمع بندی

وظایف مدیر/مدیران پیکربندی

۲. تعیین نحوه کنترل/سیاست های تغییرات

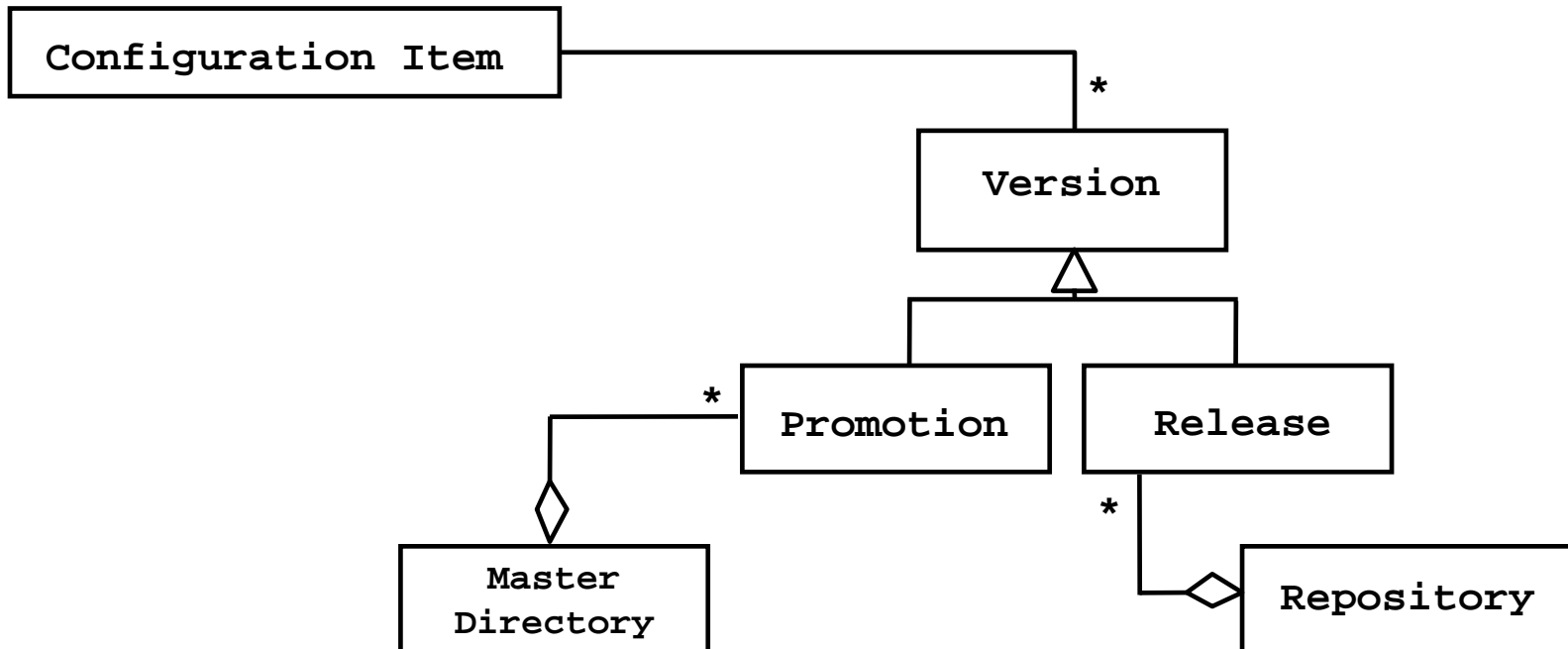
- دو نوع سیاست می بایست برای کنترل تغییرات در نظر گرفته شود:
  - ارتقا (Promotion): وضعیت توسعه داخلی یک نرم افزار تغییر پیدا کرده است.
  - نشر (Release): یک نرم افزار تغییر یافته برای سازمان های خارجی قابل مشاهده و استفاده است.

- رویکرد های کنترل تغییرات (سیاست های تغییر): هرگاه یک نشر، نسخه یا بازبینی جدید ایجاد شود، یک یا چند سیاست تغییر روی آن اعمال می شود.
  - غیر رسمی: برای سازمان های تحقیقاتی و ارتقای نرم افزار مناسب است.
  - رسمی: برای نسخه های که برای خارج سازمان توسعه داده می شوند و نشر نرم افزار مناسب است.

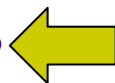
مدل مدیریت پیکربندی

- نسخه های Promote شده در دایرکتوری اصلی و نسخه های Release شده در Repository قرار می گیرند. چندین Release و Promotions می توانند وجود داشته باشد و هر دوی آن ها می توانند به Version های جدید منجر شوند.
- هر آیتم پیکربندی هم می تواند چندین نسخه (Version) داشته باشد.

فهرست عناوین

- مدیریت تغییر
- مروری کلی از نظر مهندسی نیازها
- مدیریت پیکربندی نرم افزار (SCM)
- انگیزه، تعاریف و فعالیت ها
- معرفی برخی اصطلاحات بر مبنای استاندارد IEEE
- واحد پیکربندی (CI)، Baseline، دایرکتوری های SCM، Version، Revision، Release
- فعالیت های مدیریت پیکربندی نرم افزار
- مدیریت ارتقا (Promotion)، مدیریت نشر (Release)، مدیریت تغییر
- معرفی یک طرح مدیریت پیکربندی نرم افزار
- استاندارد IEEE 828-1990
- ابزار های مدیریت تغییر / پیکربندی
- معرفی RCS و CVS
- جمع بندی

وظایف مدیر/مدیران پیکربندی

۳. طرح ریزی مدیریت پیکربندی نرم افزار

- در مراحل اولیه پروژه ایجاد می گردد و خروجی آن طرح مدیریت پیکربندی نرم افزار (SCMP) است که می تواند در طول پروژه بازبینی و اصلاح شود.
- برای ایجاد SCMP یک سازمان می تواند از استاندارد IEEE 828 یا یک استاندارد داخلی استفاده نماید.
- SCMP موارد زیر را مشخص می کند
  - انواع CI هایی که می بایست مدیریت شوند
  - روش نام گذاری
  - مسئولیت ها
  - سیاست های کنترل و مدیریت تغییرات
  - ابزار های کمکی مورد استفاده
  - تعریف پایگاه داده مورد نیاز جهت ذخیره اطلاعات تغییرات

طرح کلی استاندارد SCMP IEEE 828-1990

1. مقدمه
  - به معرفی اهداف، حوزه کاربرد، عبارات کلیدی و مراجع می پردازد.
2. مدیریت (Who)
  - به معرفی مسئولیت های مختلف افراد در فعالیت های مدیریت پیکربندی طرح ریزی شده می پردازد.
3. فعالیت ها (What)
  - فعالیت های لازم جهت اجرای SCM در پروژه ها را معرفی می کند.
4. زمان بندی (When)
  - ترتیب و هماهنگ سازی فعالیت ها را مشخص می کند.
5. منابع (How)
  - به معرفی ابزار ها و تکنیک های لازم جهت پیاده سازی SCM می پردازد.
6. پشتیبانی
  - به معرفی فعالیت ها و مسئولیت های لازم برای نگه داری SCM در چرخه تولید می پردازد.

۳. فعالیت ها

۱.۳ شناسایی پیکربندی (Configuration Identification)

۲.۳ کنترل پیکربندی (Configuration Control)

۳.۳ حسابرسی وضعیت پیکربندی (Configuration Status Accounting)

۴.۳ مرور و بازرسی پیکربندی (Configuration Audits and Reviews)

۵.۳ کنترل واسط کاربر (Interface Control)

۲.۳ کنترل پیکربندی (Configuration Control)

- ۱.۲.۳ درخواست تغییر: مشخص نمودن پروسه درخواست تغییر و اطلاعاتی که می بایست نگهداری شوند از قبیل نام CI، نسخه، تاریخ درخواست، پدید آورنده و ...
- ۲.۲.۳ ارزیابی تغییر: تعیین تاثیرات اعمال تغییرات پیشنهادی و رویه های بررسی نتایج آن
- ۳.۲.۳ تایید/رد تغییر: این بخش به معرفی کمیته کنترل تغییر (CCB) می پردازد. این کمیته مسئول تایید/رد تغییر پیشنهادی است و با توجه به اندازه و پیچیدگی پروژه می تواند متشکل از یک نفر یا یک گروه از افراد با سطوح مختلف تصمیم گیری باشد.
- ۴.۲.۳ پیاده سازی تغییر: این بخش به معرفی فعالیت های مختلف برای پیاده سازی یک تغییر تایید شده می پردازد. این فعالیت ها شامل نگهداری درخواست های تغییرات، طرح ریزی و کنترل نشرها، نحوه هماهنگ سازی تغییرات چندگانه، نحوه اضافه کردن CI های جدید به پیکربندی و نحوه در نظر گرفتن یک Baseline جدید می پردازد.

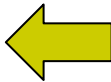
۳.۳ حسابرسی وضعیت پیکربندی (Configuration Status Accounting)

- این بخش به سوالات زیر پاسخ می دهد:
  - کدام CI ها می بایست جهت تغییرات دنبال و گزارش گیری شوند؟
  - چه انواعی از گزارش های حسابرسی وضعیت می بایست تولید شوند؟
  - با چه فواصل زمانی می بایست گزارش ها تولید شوند؟
  - اطلاعات چگونه می بایست جمع آوری، ذخیره و گزارش شوند؟
  - دسترسی به داده های وضعیت مدیریت پیکربندی چطور کنترل می شود؟

با رعایت مراحل شش گانه در استاندارد IEEE-828 1990 می تواند ادعا کرد
طرح SCM پیشنهادی با این استاندارد مطابقت دارد.

فهرست عناوین

- مدیریت تغییر
- مروری کلی از نظر مهندسی نیازها
- مدیریت پیکربندی نرم افزار (SCM)
- انگیزه، تعاریف و فعالیت ها
- معرفی برخی اصطلاحات بر مبنای استاندارد IEEE
- واحد پیکربندی (CI)، Baseline، دایرکتوری های SCM، Version، Revision، Release
- فعالیت های مدیریت پیکربندی نرم افزار
- مدیریت ارتقا (Promotion)، مدیریت نشر (Release)، مدیریت تغییر
- معرفی یک طرح مدیریت پیکربندی نرم افزار
- استاندارد IEEE 828-1990
- ابزار های مدیریت تغییر / پیکربندی
- معرفی RCS و CVS
- جمع بندی

ابزار های SCM

● SCM به طور معمول به وسیله برخی نرم افزار ها با کارکردهای مختلف پشتیبانی می شود. از قبیل:

- **RCS (Revision Control System)**

- Very old but still in use; only version control system
  - <http://www.gnu.org/software/rcs/rcs.html>
  - <http://www.cs.purdue.edu/homes/trinkle/RCS>

- **CVS (Concurrent Version Control)**

- Based on RCS, allows concurrent working without locking

- **Subversion/SVN**

- A replacement for the aging CVS (<http://svnbook.red-bean.com/>)
- Eclipse client: (<http://subclipse.tigris.org/>)

- **Git**

- A distributed version control system, (<http://git-scm.com/>)

- **Perforce**

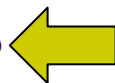
- Repository server; keeps track of developer's activities, (<http://www.perforce.com>)

- **Rational ClearCase, Telelogic Synergy, MS SourceSafe**

- Multiple servers, process modeling, policy check mechanisms

فهرست عناوین

- مدیریت تغییر
- مروری کلی از نظر مهندسی نیازها
- مدیریت پیکربندی نرم افزار (SCM)
- انگیزه، تعاریف و فعالیت ها
- معرفی برخی اصطلاحات بر مبنای استاندارد IEEE
- واحد پیکربندی (CI)، Baseline، دایرکتوری های SCM، Version، Revision، Release
- فعالیت های مدیریت پیکربندی نرم افزار
- مدیریت ارتقا (Promotion)، مدیریت نشر (Release)، مدیریت تغییر
- معرفی یک طرح مدیریت پیکربندی نرم افزار
- استاندارد IEEE 828-1990
- ابزار های مدیریت تغییر / پیکربندی
- معرفی RCS و CVS
- جمع بندی

چکیده

- مدیریت تغییرات، به نحوه برخورد با یک درخواست تغییر گفته می شود و چرخه عمر آن از زمان دریافت نیاز تغییر تا پیاده سازی آن است.
- مدیریت پیکربندی نرم افزار بخش مهمی از فرآیند نرم افزار است برای مدیریت سیستم های نرم افزاری دخیل در پروژه و هماهنگ سازی تغییرات آنها
  - مدیریت پیکربندی نرم افزار (SCM) شامل مدیریت تغییرات نیز می باشد.
- استاندارد عمومی برای طرح ریزی SCM عبارتست از IEEE 828 1990
- استاندارد مطابق با نوع و اندازه پروژه می باید تنظیم شود. برای پروژه های کوچک طرح های سنگین SCM باعث سربار می شود.
- SCM می بایست با ابزارهای مناسب پشتیبانی شود.
- از نسخه های ساده نرم افزار های ذخیره سازی تا سیستم های پیچیده چک کردن سیاست های سازمان و تولید خودکار مستندات

تذکر یک

- مدیریت تغییرات در حوزه IT تنها مختص فرآیند نرم افزار نیست. از بخش هایی که مدیریت تغییرات و کنترل آن اهمیت بسزایی دارد، می تواند به حوزه شبکه های کامپیوتری اشاره کرد.
- کاربردی و اجرا شده در همه حوزه ها: مثال : هرگونه تغییر در سیاست ها، توپولوژی، IP ها یا نام های DNS، تغییر اسم کاربری و پسورد تجهیزات شبکه (سوئیچ ها، روترها، سرور ها، فایروال ها و ...) می بایست به اطلاع سایر افراد رسانده شود. (چطور؟)
- راه حل هایی پیشنهاد شده برای این مشکل:
  - سیسکو: سیستم Proactive Automation of Change Execution (PACE) را ارائه نموده است.
  - شرکت ManageEngine: مجموعه ای از ابزار ها برای کنترل تغییرات در پیکربندی شبکه و اسم کاربری و پسورد
  - شرکت مایکروسافت: ابزار غیر تخصصی Sharepoint از شرکت مایکروسافت می تواند برای اطلاع رسانی تغییرات به سایر افرادمسئول شبکه مورد استفاده قرار گیرد.
  - ...

تذکر دو

- ITIL استراژی هایی برای تعریف، پیاده سازی و نظارت روی نحوه تنظیم همه جنبه های فرآیند های IT از مدیریت مسئله و رویداد تا مدیریت امنیت فراهم می آورد. جدیدترین نسخه آن ITIL v3 است که در سال ۲۰۰۷ ارائه شده است.
- شامل پشتیبانی خدمات (نیازهای درون سازمانی شامل؛ مدیریت رویداد، مدیریت مسئله، مدیریت پیکربندی، مدیریت تغییرات و مدیریت نشر) و تحویل سرویس (خدمات خارج سازمانی شامل؛ مدیریت سطح خدمات، مدیریا مالی برای خدمات IT، مدیریت ظرفیت، مدیریت در دسترس بودن، مدیریت پیوستگی در خدمات IT، مدیریت امنیت) است.

مراجع

1. <http://www.cisco.com/go/pace>
2. <http://www.site.uottawa.ca/~damyot/csi5112/>
3. James E. Tomayko, "Software Configuration Management," December 1990, SEI Curriculum Module SEI-CM-4-14
4. Microsoft corporation, "ITIL: Microsoft and Open Source," White Paper, October 26, 2007
5. SA Ajila, "change management: modeling software product line," Carleton University, Canada
6. Microsoft IT, "Infrastructure Management at Microsoft," Technical Case Study, August 2006
7. Continuous Software Corporation, "Change Management for Software Development," <http://www.continuous.com/developers/developersACED.html>